

Пояснювальна записка

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів щодо заборони продажу об'єктів тваринного і рослинного світу, вилучених із природного середовища»

1. Необхідність прийняття даного законопроєкту

Додатком XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода) в секторі «Охорона природи» передбачені заходи щодо наближення національного законодавства до Директиви № 2009/147/ЄС про збереження диких птахів (далі – Пташина директива) та Директиви № 92/43/ЄС про збереження природних оселищ та видів природної фауни і флори (далі – Оселищна директива), зокрема:

- прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів) з питань транспозиції та імплементації положень Пташиної та Оселищної директив;

- запровадження зберігаючих захисних заходів для захисту мігруючих видів (ст.4.2 Пташиної директиви);

- встановлення загальної системи захисту всіх видів диких птахів зі спеціальною підкатегорією птахів, на які ведеться полювання та заборони певних видів ловлі/забою птахів (статті 5, 6, 7, 8, 9(1) та 9.2 Пташиної директиви);

- встановлення суворого режиму захисту видів, зазначених у Додатку IV, які стосуються України (ст. 12) Оселищної директиви.

Згідно із частиною 1 статті 6 Пташиної Директиви держави-члени забороняють стосовно видів птахів, охоплених директивою, продаж, перевезення з подальшим продажем, утримання з подальшим продажем та виставлення на продаж живих чи мертвих птахів та будь-яких швидко розпізнаваних частин або деривативів таких птахів.

Згідно із частиною 2 статті 12 Оселищної директиви держави-члени повинні заборонити зберігання, транспортування та продаж і обмін, а також пропозиції продажу й обміну, екземплярів охоронюваних видів тварин, вилучених із дикої природи, окрім екземплярів, які були вилучені законно до імплементації цієї Директиви. Згідно із частиною 3 статті 12 Оселищної директиви така заборона також повинна застосовуватися до всіх стадій життя тварин, на яких поширюється застосування цієї статті.

Згідно із пунктом (b) частини 1 статті 13 Оселищної директиви держави-члени повинні вживати необхідних заходів для створення системи суворої охорони видів рослин, яка передбачатиме заборону зберігання,

транспортування та продажу й обміну, а також пропозицій продажу й обміну, екземплярів таких видів, вилучених із дикої природи, окрім зразків, які були зібрані законно до імплементації цієї Директиви. Частина 2 цієї статті встановлює, що така заборона також повинна застосовуватися до всіх стадій біологічного циклу рослин, на які поширюється застосування цієї статті.

Україна, як Сторона Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), має також виконувати зобов'язання щодо суворої охорони видів дикої флори та фауни, які охороняються цією конвенцією.

Режим суворої охорони видів за Бернською конвенцією та актами ЄС включає заборону продажу охоронюваних видів, вилучених із природного середовища, натомість національне законодавство України такої заборони не містить.

2. Цілі та завдання прийняття акту

Метою прийняття акту є транспозиція вимог Бернської конвенції, Оселищної та Пташиної директив щодо суворого режиму охорони видів в частині встановлення заборони продажу об'єктів рослинного і тваринного світу, вилучених із природного середовища, види яких визначені додатками Бернської конвенції та переліком видів дикої флори і фауни, що підлягають особливій охороні в Європі, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

3. Загальна характеристика та основні положення акту

Проектом Закону передбачено внесення змін до

- Закону України "Про рослинний світ"
- Закону України "Про тваринний світ"
- Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»
- Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»

для запровадження законодавчої заборони продажу та обміну (в тому числі через мережу Інтернет), перевезення або утримання з метою збуту, а також пропозиції на продаж або обмін (в тому числі через мережу Інтернет) об'єктів рослинного і тваринного світу, вилучених із природного середовища, види яких визначені додатками Бернської конвенції та переліком видів дикої флори і фауни, що підлягають особливій охороні в Європі, затвердженим Кабінетом Міністрів України, окрім тих, які були вирощені (розведені) у штучно створених умовах або набуті іншим не забороненим законом шляхом, що підтверджено відповідними документами.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

На законодавчому рівні відносини у сфері охорони рослинного і тваринного світу регулюються законами України «Про тваринний світ», «Про рослинний світ», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», а також іншими нормативно-правовими актами. При цьому національне законодавство України не забороняє продаж охоронюваних видів, вилучених із природного середовища.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Фінансування заходів із впровадження та забезпечення виконання заборони продажу охоронюваних об'єктів рослинного і тваринного світу, вилучених із природного середовища, не потребуватиме додаткових видатків із Державного чи місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття нормативно-правового акту

Очікуваний вплив реалізації акту на:

ринкове середовище:

формування легального ринку розведених (вирощених) в штучних умовах охоронюваних видів рослинного і тваринного світу;

підвищення стандартів виробництва, зокрема шляхом стимулювання прозорості, сертифікації та контролю походження продукції;

забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання і громадян; державу;

зниження обсягів браконьєрства;

збереження та відновлення популяцій видів шляхом впровадження елементу суворої охорони, зокрема заборони продажу охоронюваних об'єктів рослинного і тваринного світу, вилучених із природного середовища;

стабілізація екосистем, зменшення тиску на природні ресурси;

виконання Україною міжнародних зобов'язань, взятих у рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі;

розвиток регіонів:

підвищення спроможності територіальних громад, створення умов для надходження міжнародних інвестицій у зв'язку із дотриманням Україною європейських та міжнародних стандартів з охорони природи.

Реалізація законопроекту матиме позитивний вплив на стабілізацію екосистем, відновлення популяцій видів, громадське здоров'я та інші сфери суспільних відносин.

Народний депутат України

Бондаренко О.В.